

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS MERAS

POTVARKIS

DĖL VALSTYBINĖS KALBOS VARTOJIMO IR TAISYKLINGUMO KONTROLĖS BEI ŪKIO SUBJEKTŲ TIKRINIMO KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2024 m. birželio d. Nr. MV-
Kazlų Rūda

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 12 punktu ir 27 straipsnio 2 dalies 8 ir 9 punktais, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 33 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u Valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės bei ūkio subjektų tikrinimo Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijoje taisykles (pridedama).

Šis potvarkis per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, 44240 Kaunas) arba Regionų administracinio teismo Kauno rūmams (A. Mickevičiaus g. 8A, 44312 Kaunas) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Mantas Varaška

PATVIRTINTA
Kazlų Rūdos savivaldybės mero
2024 m. birželio d. potvarkiu
Nr. MV-

VALSTYBINĖS KALBOS VARTOJIMO IR TAISYKLINGUMO KONTROLĖS BEI ŪKIO SUBJEKTŲ TIKRINIMO KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės ir ūkio subjektų tikrinimo Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijoje taisyklės (toliau – taisyklės) nustato Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos vyriausiojo specialisto-savivaldybės kalbos tvarkytojo (toliau tekste – savivaldybės kalbos tvarkytojo) atliekamų ūkio subjektų veiklos tikrinimą, rezultatų įforminimo ir tvirtinimo procedūras.

2. Taisyklės parengtos įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 33 straipsnio ir kitų valstybinės kalbos kontrolė reglamentuojančių teisės aktų nuostatas.

3. Ūkio subjektai tikrinami siekiant vykdyti Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų pažeidimų prevenciją ir atskleisti bei iširti šiuos pažeidimus.

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Savivaldybės kalbos tvarkytojas – valstybės tarnautojas – Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos vyriausias specialistas-savivaldybės kalbos tvarkytojas, atliekantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 12 punktu reglamentuojamas valstybinės (valstybės perduotas savivaldybėms) valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė funkcijas, kurias vykdydamas prižiūri, kaip Kazlų Rūdos savivaldybės (toliau tekste – Savivaldybės) teritorijoje visose viešojo gyvenimo srityse įgyvendinami įstatymų ir kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą, reikalavimai ir turinti teisę surašyti Administracinių nusižengimų protokolą, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas.

Ūkio subjektas – fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija, juridinio asmens arba kitos organizacijos padalinys, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdomas ūkinę veiklą, kurią prižiūri viešojo administravimo subjektai.

Tikrinimas – Savivaldybės kalbos tvarkytojo atliekami viešojo administravimo veiksmai, kuriais tikrinama ūkio subjekto veikla.

Ūkio subjektų veiklos priežiūra – Savivaldybės kalbos tvarkytojo veikla prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi teisės aktų ir administracinių sprendimų.

Pavedimas tikrinti – Savivaldybės mero potvarkis, kuriuo pavedama kalbos tvarkytojui Savivaldybės teritorijoje atlikti tikrinimus ir įvertinti jų rezultatus.

Tikrinimo aktas – Savivaldybės kalbos tvarkytojo rengiamas privalomojo pobūdžio dokumentas, rašomas patikrinus ūkio subjektą. Jame nurodomi tikrinimo metu užfiksuoti valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo pažeidimai, išdėstomas reikalavimas ištaisyti nustatytus pažeidimus ir rekomendacinio pobūdžio kalbos klaidų taisymo variantai.

5. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos galiojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS TIKRINIMŲ SRITYS

6. Savivaldybės kalbos tvarkytojas, vykdydamas Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolę ūkio subjektuose tikrina:

6.1. **viešuosius užrašus** (išorinė reklama) – bet kokia rašytinė informacija, pateikta viešoje, visiems matomoje vietoje patalpų išorėje ar viduje ir kitoje viešojoje erdvėje (įskaitant iškabas, prekybos ir paslaugų teikimo vietų pavadinimus); kita rašytinė ir garsinė informacija apie prekes, paslaugas (įskaitant elektronines) ir užsakomuosius darbus (įskaitant prevenciškai teikiamus peržiūrėti išorinės reklamos projektus, eismo švieslenčių tekstus ir kt.);

6.2. **vidaus dokumentaciją** (įskaitant elektroninę) – sprendimų priėmimo procedūrų ir vidaus administravimo kalba, vidaus teisės aktai, siunčiamieji dokumentai, dokumentų blankai, antspaudų ir spaudų įrašai, darbo sutartys, įskaitant kolektyvines, kiti įstatymų ir kitų norminių teisės aktų nustatyti darbo santykių (išskyrus įstatymų numatytas išimtis) dokumentai, buhalterinės ir finansinės apskaitos, atskaitomybės ir kiti dokumentai;

6.3. **valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas** – ar ūkio subjektų darbuotojai (tarp jų tiesiogiai prekes parduodantys ar paslaugas teikiantys kitų viešųjų ir privačių juridinių asmenų darbuotojai), kiti asmenys, kuriems einant tam tikras pareigas, atliekant tam tikros profesijos ar kvalifikacijos darbą būtina mokėti lietuvių kalbą, išlaikė valstybinės kalbos egzaminą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas kalbos mokėjimo kategorijas, ar gyventojai aptarnaujami valstybine kalba.

III SKYRIUS TIKRIMO KRITERIJAI

7. Tikrinant ūkio subjektą vadovaujamas šiais kriterijais:

7.1. teisėtumo (sprendimai priimami pagal galiojančius teisės aktus);

7.2. objektyvumo (vertinama nešališkai);

7.3. protingumo ir teisingumo (nepiktnaudžiaujama suteiktais įgaliojimais vertinant teisės aktų pažeidimus ir taikant administracines nuobaudas).

IV SKYRIUS TIKRINIMŲ RŪŠYS IR TIKRINIMŲ DAŽNUMAS

8. **Planiniai tikrinimai** atliekami pagal Savivaldybės mero patvirtintą Valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės funkcijos Kazlų Rūdos savivaldybėje vykdymo metinį planą. (Tikrinimų planas gali būti tikslinamas).

Planiniai tikrinimai gali būti:

8.1. **kompleksiniai**: tikrinama tam tikros sritys (objektai) ar jų grupės (sistemos) ir įvertinama atsižvelgiant į visų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą, reikalavimus;

8.2. **teminiai**: tikrinama atsižvelgiant į specifiką ar tematiką (turizmo sezoną, įvairias parodas ir pan.) ir įvertinama pagal tam tikrų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą, reikalavimus.

9. **Neplaniniai tikrinimai** atliekami atsiradus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 33 straipsnio 13 dalyje nurodytoms sąlygoms, kai kyla pagrįstų įtarimų ar gaunama informacijos, kad ūkio subjektas pažeidė Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymą ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimus.

Neplaniniai tikrinimai gali būti:

9.1. **pakartotiniai tikrinimai** atliekami siekiant įvertinti, ar pašalinti ūkio subjekto veiklos vietoje ankstesnio tikrinimo metu nustatyti trūkumai ir įgyvendinti kalbos tvarkytojo duoti privalomi nurodymai, taip pat paaiškėjus naujoms aplinkybėms dėl anksčiau atlikto tikrinimo;

9.2. **specialieji tikrinimai** atliekami gavus skundų, pareiškimų ar pranešimų dėl kalbos pažeidimų apskritai ar turint kitokios informacijos (ypač apie ūkio subjektų viešąją kalbą, kuri gali

prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų), ar gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto prašymą arba pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą, taip pat atliekant bendrą su kitomis valstybės įstaigomis ir institucijomis patikrinimą ar kalbos tvarkytojui atsitiktinai nustačius valstybinės kalbos pažeidimus savivaldybės teritorijos viešosiose srityse (tarp jų ir informacinių technologijų sistemose).

10. Nagrinėjant skundus, pareiškimus ar pranešimus apie Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo pažeidimus, taip pat tam tikrais atvejais gavus iš visuomenės informacijos, pagal savo svarbą reikalaujančios neatidėliotino patikrinimo, ūkio subjektas gali būti tikrinamas ir be pavedimo.

V SKYRIUS PAVEDIMŲ TIKRINTI ĮFORMINIMAS IR REGISTRAVIMAS

11. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 33 straipsnio 6 dalį ūkio subjektams apie numatomus atlikti planinius tikrinimus privaloma pranešti raštu arba elektroniniu būdu likus ne mažiau kaip 10 (dešimt) darbo dienų – nurodomas tikrinimo pagrindas, terminas, dalykas, pateikiamas preliminarus dokumentų, kuriuos ūkio subjektas turi pateikti savivaldybės kalbos tvarkytojui, sąrašas.

12. Savivaldybės kalbos tvarkytojas, atlikdamas planinius ir neplaninius tikrinimus, privalo turėti savivaldybės mero potvarkį dėl pavedimo tikrinti konkretų ūkio subjektą (toliau tekste – pavedimą);

13. tikrinamas ūkio subjektas su pavedimu supažindinamas pasirašytinai arba per savivaldybės dokumentų valdymo sistemą, jei supažindinimas vyksta pasirašytinai – vienas pavedimo egzempliorius paliekamas tikrinamam ūkio subjektui.

14. Pakartotinai tikrinant tą patį ūkio subjektą taisyklėse nustatyta tvarka vėl surašomas pavedimas.

15. Pavedime nurodoma:

15.1. dokumento surašymo data ir registracijos numeris;

15.2. tikrinti paskirto asmens vardas, pavardė ir pareigos;

15.3. tikrinamo ūkio subjekto pavadinimas, adresas (jei žinoma);

15.4. tikrinimo tikslas;

15.5. tikrinimo rūšis;

15.6. tikrinimo data;

15.6. tikrinimo objektai.

16. Pavedime gali būti nurodyti ir kiti taisyklių 15 punkte nepaminėti duomenys.

17. Vieno pavedimo pagrindu gali būti tikrinamas tik vienas ūkio subjektas.

VI SKYRIUS ŪKIO SUBJEKTO TIKRINIMAS

18. Renkantis tikrintinus ūkio subjektus atsižvelgiama į:

18.1. tikrinimo planą;

18.2. asmenų skundus, pareiškimus ir pranešimus;

18.3. ūkio subjektų pateiktą informaciją;

18.4. žiniasklaidos informaciją.

19. Tikrinimo pradžioje savivaldybės kalbos tvarkytojas turi prisistatyti ūkio subjektui arba jo atstovui (savininkui, vadovui, darbuotojui), parodyti tarnybinį pažymėjimą, pasirašytinai arba per savivaldybės dokumentų valdymo sistemą supažindinti jį su pavedimu. Tikrinama dalyvaujant ūkio subjektui arba jo atstovui (savininkui, vadovui, darbuotojui). Jeigu ūkio subjektas ar jo atstovas pavedime pasirašyti nesutinka, tai įrašoma pavedime.

20. Savivaldybės kalbos tvarkytojas ūkio subjektui paaiškina tikrinimo esmę ir jo atlikimo būdą.

21. Savivaldybės kalbos tvarkytojas, nustatęs VKI, VLKK nutarimų ir kitų teisės aktų, susijusių su valstybinės kalbos vartojimu ir taisyklingumu, pažeidimus, rašo ūkio subjektui valstybinės kalbos patikrinimo aktą, kuris siunčiamas paštu arba per savivaldybės dokumentų valdymo sistemą susipažinti tikrintam ūkio subjektui ar jo atstovui.

22. Tikrinimo akte (rašte) turi būti nurodyta:

22.1. ūkio subjekto pavadinimas;

22.2. ūkio subjekto veiklos tikrinimo data;

22.3. pareigūno, tikrinusio ūkio subjekto veiklą, vardas, pavardė pareigos;

22.4. gali būti nurodomi ir kiti svarbūs duomenys.

23. Tikrinimo akto dėstomojoje dalyje turi būti aprašytas ūkio subjekto veiklos tikrinimo objektas, nurodomi tikrinimo metu užfiksuoti valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo pažeidimai, išdėstomas reikalavimas ištaisyti nustatytus pažeidimus ir rekomendacinio pobūdžio kalbos klaidų taisymo variantai, išvados.

24. Tikrindamas, bendraudamas ir po patikrinimų kalbos tvarkytojas:

24.1. supažindina atsakingus asmenis ar jų įgaliotus atstovus su nustatytais teisės aktų pažeidimais ar visuotinai taisytinomis kalbos klaidomis, prireikus aiškina ar atsako į iškilusius klausimus, pataria, kur galima gauti konsultaciją įvairiais kalbos dalykais ir kt.;

24.2. gali žodžiu nurodyti atsakingiems asmenims ištaisyti vietose nedideles kalbos klaidas ar kitus netikslumus;

24.3. turi teisę reikalauti paaiškinimų dėl teisėtų nurodymų nevykdymo;

24.4. surašęs tikrinimo aktą, to paties ūkio subjekto kalbą gali tikrinti pakartotinai;

24.5. tais atvejais, kai pranešama (raštu, elektroniniu paštu, telefonu) apie ištaisytus pažeidimus, turi teisę pakartotinai tikrinti ir įvertinti, ar ankstesnių tikrinimų metu nurodyti pažeidimai yra ištaisyti.

24.6. jeigu tikrinimo aktas dėl Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų pažeidimų nevykdomas, turi teisę surašyti Administracinio nusižengimo protokolą (ANP).

25. Savivaldybės kalbos tvarkytojas nagrinėja administracinių nusižengimų bylas ir skiria administracines nuobaudas vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu.

VII SKYRIUS

SPAUSDINTOS REKLAMOS (REKLAMINIŲ LEIDINIŲ, REKLAMOS PERIODINIUOSE LEIDINIUOSE, SKRAJUČIŲ IR PAN.) KALBOS TIKRINIMAS

26. Patikrinus spausdintą reklamą, sudaromas kalbos klaidų sąrašas, jame:

26.1. nurodomos visuotinai taisomos kalbos klaidos;

26.2. pateikiami rekomenduojamojo pobūdžio taisymo variantai;

26.3. prireikus kalbos klaidos gali būti grupuojamos.

27. Dėl korektūros klaidų ar rekomendacinio pobūdžio taisyčių reklaminiame, periodiniame leidinyje spausdintoje reklamoje ar skrajutėje gali būti perspėjama telefonu, el. paštu.

VIII SKYRIUS

PERIODINĖS IR NEPERIODINĖS SPAUDOS KALBOS TIKRINIMAS

28. Renkantis periodinės spaudos tikrinimo objektus atsižvelgiama į:

28.1. tiražą;

28.2. skaitytojų amžių (vaikams ir jaunimui skirti leidiniai tikrinami dažniau);

28.3. leidinio naujumą;

28.4. kartotinės kontrolės poreikį (pakartotinai tikrinami tie leidiniai, kurių kalba ankstesnių tikrinimų metu buvo netaisyklinga);

28.5. skundus, pareiškimus ar pranešimus.

29. Perskaitomas visas periodinis leidinys.
30. Sudaromas periodiniame leidinyje pastebėtų kalbos klaidų sąrašas, jame nurodoma:
 - 30.1. visuotinai taisomos kalbos klaidos;
 - 30.2. rekomenduojamojo pobūdžio kalbos taisymai;
 - 30.3. kitos pastabos ir / ar patarimai.
31. Periodinio leidinio kalbos klaidos gali būti grupuojamos į žodyno, gramatikos, rašybos ir skyrybos klaidas.

IX SKYRIUS

INTERNETO SVETAINIŲ, TELEVIZIJOS, RADIJO LAIDŲ KALBOS TIKRINIMAS

32. Patikrinus interneto svetainę, televizijos, radijo laidą, sudaromas kalbos klaidų sąrašas, jame nurodoma:
 - 32.1. visuotinai taisomos kalbos klaidos;
 - 32.2. rekomenduojamojo pobūdžio kalbos taisymai;
 - 32.3. kitos pastabos ir / ar patarimai.
33. Interneto svetainių, televizijos, radijo laidų kalbos klaidos gali būti grupuojamos į žodyno, gramatikos, rašybos ir skyrybos klaidas.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Remiantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36 straipsnio 2 dalimi savivaldybės kalbos tvarkytojo veiklos vertinimo kriterijais negali būti paskirtų nuobaudų skaičius, baudų dydis ar kiti su sankcijų ūkio subjektams taikymu susiję rodikliai. Nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų skaičius gali būti vertinimo kriterijus tik įvertinus žalos teisės normų saugomoms vertybėms, kuriai užkirstas kelias kilti, dydį ir mastą.

35. Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme reglamentuojamas viešojo administravimo procedūras savivaldybės kalbos tvarkytojas gali prašyti kitų viešojo administravimo subjektų (ypač Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir Valstybinės kalbos inspekcijos) reikiamos tarnybinės pagalbos administracinių procedūrų sprendimams, susijusiems su bendrais teisėtais visuomenės interesais, priimti.

36. Savivaldybės kalbos tvarkytojas dėl administracinių sprendimų pats pasirenka (jeigu įstatymų nenustatyta kitaip) konsultavimo(-si) būdus (dažniausiai – skubius elektroninius laiškus, pranešimus, paklausimus, siūlymus, patarimus) su ūkio subjektais ar su visuomenės interesams tam tikroje srityje atstovaujančiomis organizacijomis (asociacijų, profesinių sąjungų, kitų nevalstybinių organizacijų atstovais, įstatymų numatytais atvejais ir su gyventojais ar jų grupėmis).

37. Savivaldybės kalbos tvarkytojo tarnybinė pagalba kitam viešojo administravimo subjektui teikiama nemokamai.

38. Raštai, tikrinimo aktai, Administracinio nusižengimo protokolai, nutarimai administracinio nusižengimo byloje ir nutarimai dėl administracinio nusižengimo, kai protokolas nesurašomas, registruojami ir saugomi Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kazlų Rūdos savivaldybė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VALSTYBINĖS KALBOS VARTOJIMO IR TAISYKLINGUMO KONTROLĖS BEI ŪKIO SUBJEKTŲ TIKRINIMO KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-06-19 Nr. MV-139
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Mantas Varaška Meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-06-19 09:46
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2022-11-30 12:45 - 2027-11-29 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20240612.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2024-06-19)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2024-06-19 nuorašą suformavo Sistemos Administratorius
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-